

KRONIKA**CHRONICLE****Ósmy Europejski Kongres Entomologiczny,
Izmir, Turcja, 17–22 września 2006 r.**

Ideą przewodnią organizowania co 4 lata Europejskich Kongresów Entomologicznych było zintegrowanie i przedstawienia osiągnięć różnych dyscyplin naukowych tworzących „Naukę o owadach” („Insect science”) w Europie, jako przeciwwagę corocznych konferencji naukowych Amerykańskiego Towarzystwa Entomologicznego. Prof. dr E. VAN EMDEN, emerytowany obecnie profesor Reading University poświęcił wiele energii, aby te spotkania odbywały się regularnie. W czasie VII Kongresu, który odbył się w 2002 r. w Salonikach (Grecja) powołano 6-cio osobową Radę Kongresów Entomologicznych (Congress Council): Prof. dr Klausa H. HOFMAN’a (University of Bayreuth, RFN) jako przewodniczącego, Prof. dr Silvię DORN (Swiss Federal Institute of Technology, Szwajcaria), Prof. H. JONES’a jako skarbnika (Cardiff University, Wielka Brytania), Prof. dr Frantiska SEHNAL’a (Institute of Entomology, Ceske Budejovice, Czechy); Prof. dr Francois’a LIEUTIER’a (University of Orleans, Francja), Prof. Zbigniewa T. DĄBROWSKIEGO (SGGW, Polska) i Prof. dr Seniz KISMALI (Ege University, Izmir, Turcja), jako przedstawiciela komitetu Organizacyjnego VIII Kongresu. W czasie generalnego zebrania uczestników 8-go Kongresu, do Rady włączono Dr Tamás’a VASÁRHELYI (Hungarian Natural History Museum, Budapeszt, Węgry) jako przewodniczącego komitetu organizacyjnego następnego 9-go Kongresu, który odbędzie się w 2010 r. w Budapeszcie. Organizatorem Ósmego Europejskiego Kongresu Entomologicznego było Tureckie Towarzystwo Entomologiczne, a przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego – Prof. dr Seniz KISMALI. Miejscem spotkania był ośrodek hotelarsko-konferencyjny Pine Bay Resort w Kusadasi (ok. 90 km od Izmiru, ale tylko ok. 10 km od starożytnego Efezu. W Kongresie wzięło udział ok. 430 uczestników z 44 krajów. Polskę reprezentowali entomolodzy następujących instytucji: Zakładu Zoologii Systematycznej UJ (2 osoby); Katedry Zoologii Uniwersytetu Śląskiego (1), Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa (3); Uniwersytetu Podlaskiego (1); Uniwersytetu Wrocławskiego (1) i Katedry Entomologii Stosowanej SGGW (3). Plenarny wykład w czasie Ceremonii Otwarcia Kongresu: „Zapach i wybór pokarmu roślinnego przez pszczołę miodną” wygłosił Prof. dr Adrian WENNER, zwracając uwagę na konieczność zachowania wyjątkowej staranności w metodyce badań nad reakcjami zapachowymi pszczół. Temat wyboru pokarmu roślinnego, zarówno na poziomie molekularnym, jak i orientacji przestrzennej pszczół, był przedmiotem kolejnych trzech referatów.

W ciągu kolejnych trzech dni referaty wygłaszano w 13 sekcjach, często podzielonych na 4–6 sympozjów. Sekcja 1 obejmowała zagadnienia: „Fizjologii i endokrynologii” z sympozjami: „Latać czy się rozmnażać – wyzwanie dla metabolizmu energetycznego owadów”; „Fizjologiczne i molekularne podstawy interakcji pomiędzy żywicielem a parazytoidem u owadów”; „Feromony owadów”. W czasie sekcji „Entomologia produktów przechowywanych” odbyły się następujące sympozja: „Biologia, faunistyka i ekologia” z ciekawym referatem S. NAVARRO – „Nisze ekologiczne w produktach magazynowych”; „Zwalczanie biologiczne, fizyczne i chemiczne” i „Feromony, detekcja, wyłapywanie i monitoring”. Sympozja sekcji 3 – „Patologia, symbionty i owady jako wektory” dotyczyły: „Symbioza w praktyce”; „Żółtaczk

winorośli” i „Choroby przenoszone przez nakłucia”. Referaty sekcji 4 – „Biologia komórki i rozwoju” wygłoszono w czasie dwóch sympozjów: „Ewolucja i rozwój owadów” i „Reprodukcja i rozwój: adaptacje u samców i samic”. Sekcja 5 – „Systematyka i filogeneza” obejmowała 2 sympozja: „Filogeneza i ewolucja u owadów nie- *Endopterygota*” i „Filogeneza i ewolucja *Endopterygota* (= *Holometabola*)”. Referaty i dyskusje w ramach sekcji 6 – „Entomologii Rolniczej” trwały od 9⁰⁰ do 19³⁰ (pomimo atrakcyjności basenu i ciepłego jeszcze Morza Śródziemnego) i odbywały się w ramach 3 sympozjów: „Uprawy wieloletnie: ekosystem, organizm i poziom molekularny”; „Uprawy jednoroczne, włączając GMO” i „Strategie wdrażania IPM”. Referaty w ramach sekcji 7 – „Biochemia i toksykologia” wygłoszono w czasie 2 sympozjów: „Trawienie u owadów” i „Odporność na insektycydy”. Sympozjum: „Neurofilogeneza: Architektura systemu nerwowego i ewolucja stawonogów” odbyło się w ramach sekcji: „Morfologia”. Sekcja „Ekologia” (nr. 9) i obejmowała 3 sympozja: „Ekologia środowiska: interakcje rośliny – owady, interakcje trójtroficzne i łańcuchy pokarmowe”; „Ekologia ewolucyjna i behawioralna” oraz „Entomologia medyczna”. Stosunkowo nielicznie była reprezentowana sekcja 10 – „Walka biologiczna” z jednym sympozjum: „Wrogowie naturalni i entomopatogeny w walce biologicznej”.

Wyjątkowo licznie w Kongresie uczestniczyli entomolodzy leśni. Aż dwadzieścia referatów wygłoszono w sekcji „Entomologia leśna”, w czasie sympozjów: „Odporność drzew na owady i powiązane z nimi patogeny”; „Globalne zmiany klimatu, gatunki inwazyjne i pojawiające się problemy w europejskiej entomologii leśnej” i „Owady szyszek i nasion”. W ramach sekcji 12 – „Biologia genetyczna i molekularna” odbyły się następujące sympozja:

„Struktura chromosomów i ich funkcja” i „Geny owadów i genomy”. W sekcji „Neurofizjologia i etologia” (13) zajęto się następującymi zagadnieniami: „Pszczoła miododajna – doskonały model dla neurologii”; „Zachowanie i przekazywanie bodźców związane z reakcjami na zapachy” i „Zjawiska w mózgu i nauka”. W sekcji 14 „Produkty owadów” wygłoszono referaty poświęcone takim zagadnieniom jak: „Jedwab”, czy „Produkty pszczoły miodnej i zapylenie”.

W czasie trzydniowych prezentacji posterów zaprezentowano szereg ciekawych wyników badań. Główna publikacja abstraktów kongresu wymienia 178 streszczeń posterów. Uzupełniająca („Supplementary abstract book 1”) podaje dodatkowe 74 streszczenia. Jednak pomimo wysłania streszczeń w wymaganym terminie, szereg streszczeń nie znalazło się w publikacji abstraktów, pomimo wpłacenia wymaganej opłaty za uczestnictwo. Wpłata była warunkiem umieszczenia abstraktu, po tym jak w czasie poprzednich kongresów wielu autorów nadsyłało streszczenia, ale nie brało osobiście udziału w kongresach i nie opłacało uczestnictwa.

Ocena kongresu: przekrojowe referaty plenarne wygłaszane przez uznane światowe autorytety (europejskie, USA i organizacji międzynarodowych) pozwalały na zapoznanie się ze stanem wiedzy w wybranych dziedzinach. Entomologia przestała zajmować się tylko wąskimi zagadnieniami dotyczącymi owadów, a wykorzystuje metodykę i techniki badań molekularnych, neurofizjologii, modeli matematycznych, etologii, ale i wykorzystania owadów dla zdobywania dodatkowych środków do życia ludzi żyjących w otoczeniu parków krajobrazowych i użytków ekologicznych. Przedstawiono możliwość hodowli różnych gatunków motyli produkujących unikalne włókna w wielu krajach azjatyckich i na Madagaskarze, znacznie droższe od tradycyjnego jedwabiu. Może to być alternatywne źródło dochodów ludzi, których dotychczasowy dochód ograniczał się do wycinania drzew lasów tropikalnych celem wypalania węgla drzewnego (często jedyne źródło gotówki).

Mówiono raczej o „Nauce o owadach” („Insect science”) niż akademickiej entomologii. W kularach bardzo aktywne były grupy młodych entomologów – doktorów i doktorantów. Szkoda, że tak mało było przedstawicieli młodych entomologów z Polski. Wydaje się, że zorganizowanie 9-tego Kongresu pod koniec sierpnia 2010 r. w Budapeszcie pozwoli znacznie większej liczbie młodych entomologów i przedstawicieli pokrewnych dziedzin nauk na

przedstawienie dorobku nauki polskiej na arenie europejskiej. Korzyści z udziału w takich kongresach są obustronne, pozwalają na utrzymanie kontaktów i nawiązanie nowych. Podkreślali to przedstawiciele Zakładu Zoologii Systematycznej UJ, biorący udział w VIII Europejskim Kongresie Entomologicznym.

Dodatkowe informacje o następnym Europejskim Kongresie Entomologicznym można uzyskać na stronie internetowej: www.nhumus.hu/ECE2010.

Jednocześnie w czasie zebrania plenarnego przedstawiciele Towarzystwa Entomologicznego Południowej Afryki przypominali o Światowym Kongresie Entomologicznym, który jest planowany w dniach 6–11 lipca (pora chłodna) 2008 r. w Durbanie (Południowa Afryka). Informacje można uzyskać na stronie internetowej: www.ice2008.org.za.

Zbigniew T. DĄBROWSKI, Kat. Entomol. Stosow. SGGW, Warszawa

Sprawozdanie z zebrania Zarządu Głównego PTEnt., w dniu 13 października 2006 r.

Z inicjatywy Prezesa PTEnt. prof. dr hab. Janusza NOWACKIEGO odbyło się trzecie tego-roczone zebranie Zarządu Głównego PTEnt. w jego siedzibie, w Poznaniu. W zebraniu uczestniczyło 10 osób. Poświęcono je przede wszystkim wypracowaniu postulatów zmian w polskim ustawodawstwie dotyczącym ochrony przyrody oraz propozycji współpracy PTEnt. z Ministerstwem Środowiska, które zostaną przedstawione Ministrowi Środowiska na spotkaniu dnia 18 października br. w siedzibie Ministerstwa.

Otwierając posiedzenie ZG Prezes, prof. dr hab. Janusz NOWACKI, przedstawił treści zawarte w liście do Ministra Środowiska dotyczącym efektów „okrągłego stołu”, który miał miejsce 4 lipca br. podczas Konferencji Naukowej z cyklu „Ochrona owadów w Polsce” nt. „Badania entomologiczne a obecna sytuacja organizacyjna i prawna ochrony przyrody”. Proponowano w nim m.in. wprowadzenie zmian w polskim ustawodawstwie, które umożliwiłyby legalne prowadzenie badań nad owadami, pozwalałyby na wstęp członkom PTEnt. na objęte zakazem wstępu tereny PGL „Lasy Państwowe”. Zaproponowano również aby w skład Państwowej Rady Ochrony Przyrody wchodził przedstawiciel środowiska entomologów, którzy w swoim profilu badawczym związani są z ochroną owadów (jeden z naszych celów statutowych). W liście zwrócono również uwagę aby wszystkie projekty regulacji prawnych dotyczących ochrony środowiska były konsultowane z Polskim Towarzystwem Entomologicznym. Podobnie jak to czyni Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przysyłając nam dokumenty do zaopiniowania.

Poruszony został też problem uczestnictwa entomologów w opiniowaniu planów i metod ochrony przyrody w rezerwatach, podając przykład dopuszczania wypalania muraw kserotermicznych oraz uściślenie terminu „metod nieselektywnych” gromadzenia materiału do badań, których stosowanie, w myśl ustawy o ochronie przyrody, jest zakazane.

Po przedstawieniu treści listu Prezes zarządził dyskusję. Doprowadziła ona do ustalenia najważniejszych problemów, które zostaną poruszone na spotkaniu z Ministrem Środowiska oraz propozycji zmian w niektórych ustawach, które pozwolą na prowadzenie badań nad bezkręgowcami bez przechodzenia długiej drogi administracyjnej w celu uzyskania odpowiednich zezwoleń. Postanowiono też przedstawić Ministrowi propozycję stałej współpracy Towarzystwa jako konsultanta w dziedzinie ochrony przyrody.

W trakcie dyskusji wyłoniono skład delegacji PTEnt., którą stanowił ZG PTEnt. oraz zaproszeni członkowie Towarzystwa zajmujący się ochroną owadów w osobach: dr inż. Lecha BUCHHOLZA, dr hab. Jacka GORCZYCY oraz mgr inż. Daniela KUBISZA.

W dalszej części posiedzenia zajęto się bieżącymi sprawami Towarzystwa. Na pierwszy plan wysunięto kwestie związane z funkcjonowaniem naszych czasopism na arenie czasopism naukowych. Podjęto decyzję o udostępnianiu ich treści na stronach internetowych PTEnt. Przyczyni się to do uzyskania wyższych notowań w nowej kategoryzacji czasopism wdrożonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ponieważ przyszedł rok kalendarzowy będzie ostatnim rokiem działalności obecnej kadencji ZG podjęto uchwałę o terminie kolejnego Walnego Zgromadzenia Członków PTEnt. Termin ten ostatecznie ustalono na 20–23 września 2007 r (Uchwała nr 6/2006). Miejsce oraz tytuł towarzyszącej Zjazdowi konferencji zostanie ustalony wkrótce.

Na zakończenie, w wolnych wnioskach, dr Paweł BUCZYŃSKI zwrócił się z prośbą o przegłosowanie uchwały, na mocy której prawa do tytułu biuletynu „Odonatrix” (wydawany przez sekcję Odontologiczną PTEnt.) przekazane zostaną nowemu wydawcy – Firmie „Mantis”.

Niniejszą uchwałą przegłosowano przychylając się do prośby (Uchwała nr 7/2006).

Sekretarz Generalny PTEnt.
Dr inż. Paweł SIENKIEWICZ

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 16 grudnia 2006 roku zmarł w wieku 45 lat

dr hab. Tomasz CIERZNIAK

Profesor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, wicedyrektor Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska UKW oraz kierownik Zakładu Ekologii, zastępca redaktora Polskiego Pisma Entomologicznego. Wyróżniony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Odszedł od nas wybitny entomolog, ekolog i ceniony nauczyciel akademicki.

Pochowany został 21 grudnia na cmentarzu w Puszczykowie.

Cześć Jego Pamięci

Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa Entomologicznego